

KIS-618 – Gl. intime

(GE – 27 02 99)

Orin ar ger eo La. *int''(mus*, da savlec'hiañ e skeul ar reziou ez eo lodek enni. Ur bonrez *inte(r* pe **inte(rus*, diarver e latin klasel, oa dezhañ da usrez *inte(r''(o(r* ha da zrestrez *int''(mus*. Rikladurioù ster a c'hoarveze endeo e latin klasel :

La. *inte(r''(o(r*, "diabarshoc'h", a yeas da renk ur bonrez hep mui : "diabarzh" ha dedalvezet e voe d'ar c'horf (*interiora* "ar pervez"), d'an ti (*interiora aedium* "diabarzh an ti"), d'an trevegor (*interiores* "diabarzhvroiz" ; *interiores nationes* "broadoù diabarzh") ; warnañ e teuas kemeradurioù buhezel : "er goudor", "personeloc'h", "kennevinoc'h", "a zarempred strishoc'h", "prevesoc'h", "arbennik", "nebeut anavezet"...

La. *int''(mus*, "diabarshañ" en e ster kentañ, a wiskas ivez kemeradurioù buhezel, ar re a gaver tamm pe damm war Gl. *intime* : "en endon", "er c'hreiz", "er c'hreizon", "er galon", "kuzhutek", "dangel", "rinek", "nesañ" ; pa. g. ls. : *intimi* "nesaourion, nestud".

INTIME

Gl. *intime* en deus miret steriegezh a-bezh La. *int''(mus*, en e gemeradurioù ken gouiziel, ken buhezel.

~ Ent ouiziel, Gl. *intime* a verk :

≈ ar pep soliekañ (elfennoù, keñverioù, luniadoù) a ya d'ober udb., hervez leterc'had un diabarzh kuzh ha retvezek, kewir, a-gevenep d'un diavaez hewel ha deberzhok, touellus, sk. : Gl. "La structure *intime* des choses", Br. "Luniadezh *diabarshañ / donañ* an traoù".

≈ a-zivout an derez elfennekañ eus udb., sk. : Gl. "Mélange *intime*", Br. "Meskad *keventrek*".

Br. *keventrek* a ginnigan amañ zo luniet diwar Br. *kev-* + hBr. *entr-*.

Un termen a luniadur nes eo Kb. *cyfathrach* [< *cyf-* + *athr* "entre" + *ach* "ac'h, ligned"] "relation, affinity, intercourse, alliance (by marriage)...", Br. *keventrac'h* b. "kediadenn revel, embaradenn" (sl. KIS-337, La-08, p. 321).

~ Ent vuhezel ez arverer Gl. *intime* hervez al leterc'had oc'h enebiñ adarre un diavaez ouzh un diabarzh, ur gorre kemmus hag andiles ouzh un donder stabil ha gwirion. Hervez ma tenn an doare d'an hinienn pe da geñverioù etre tud, e tiforc'her ar c'hemeradurioù :

≈ a zo en donañ, sk. : Gl. “Le fond *intime* de soi-même.” Puilh eo loazioù ar brezhoneg, ouzhpenn *donañ* : *endon*, *kreizon*, *askre*, *goueled*, *kaoueded*, *mezon* ; ar bomm gallek a c'haller treiñ : “An *donañ* / an *endon* / ar *c'hreizon* / ar *mezon* an unan” ; Gl. “Posséder la connaissance *intime* d'une personne”, Br. “Anaout un den en e *zonañ* / en e *oueled*” ; mar be ezhomm e c'hallfed deverañ adanvioù : *endoniek*, *endonel* ; *kreizoniek*, *kreizonel* ; *mezoniek*, *mezonel*, h.a. ;

≈ a-zivout ur meno, start, evel gwriennet en den, sk. : Gl. “La conviction *intime* de la culpabilité de qu.”, Br. “Ar meno *start* / *fest* / *diogel* / *askreek* ez eo ub. kablus”, “An *angred* ez eo ub. kablus” ;

≈ a-zivout rann brevesañ buhez an dud, sk. : Gl. “Les traits les plus *intimes* de son caractère”, Br. “Doareoù *piaouekañ* e neuzid” ; Gl. “Le respect de la vie *intime*”, Br. “An doujañs d'ar vuhez *c'hougel*” ; Gl. “Journal *intime*”, Br. “Deizlevr *gougel*” ; Gl. “Cérémonie *intime*”, Br. “Lidad *gougel*” ;

Krediñ a ran astenn ster an adanv *gougel* bet kinniget a du 'rall war sterva Gl. *discret* (sl. : KIS-380, La-09, p. 272). Un distro d'ar gerdarzh hon degas da Kb. *cêl* "hiding, concealment ; hidden, secret" ha da Br.Kb. *diogel*.

≈ a-zivout ar parzhioù revel, sk. “Toilette *intime*”, Br. “Naetadur *gougel* / *keouel*” ;

E meur a yezh e vez arouezet ar parzhioù revel diwar-bouez termenoù amluskek o verkañ war un dro ar bri hag ar vezh : La. *pudenda*, Gl. *parties honteuses*, Kb. *cywilydd*, h.a., alese ar c'hinnig a ran tennañ Br. *keouel* eus stirann krKb. *gwyledd* "modesty, shame" ha hBr. *guiled* "honestas, pudor".

≈ a-zivout darempredoù ha liammoù a vignoniezh, a garantez, sk. : Gl. “Ami *intime*”, Br. “Keneil *nesaek*” ; Gl. “Un dñner *intime*”, Br. “Ur goan *nesaek* / *nesaour* / a *nesaourion*” ;

Notañ ar c'hemm etre “lidad *gougel*”, eleze hep kevredig, ha “koan *nesaek* / *nesaour*”, a zo, ouzhpenn bezañ *gougel*, kemeret gant kariaded.

Damheñvelsterioù hon eus bet tro da studiañ c'hoazh. Ne gav ket din e ve da zilezel ar geriennoù henvoazel : *mignon* (ar g-) *kalon*, *mignon kuzul*, *mignon ar sekredoù*

meneget e KIS-131, La-06, p. 73 & KIS-150, La-07, p. 19. Notomp ivez ar ginnigadenn graet e KIS-150 : Br. *kreriad*, Gl. *confident*.

≈ a-zivout un nesaegzh oc'h entalañ darempredoù revel (sl. KIS-502, La-10, p. 418) ; ar c'hemeradur-mañ a ra eus ar revelezh rann diabarshañ, donañ, gougelañ ar vuhez ; kement a gevatalioù brezhonek a vo moarvat hag a emzalc'hioù e-keñver hevelep nesaegzh :

- ♥ mont evel ar galleg dre ar goudaoliñ hag ober gant *gougel*, *nesaek*, *c'hwek*, h.a., sk. : Gl. “Avoir un lien *intime* / une liaison avec qu.”, Br. “Endevout ul liamm *gougel* / *nesaek* / *c'hwek* ouzh ub.” ;
- ♥ dibab ar veziadegezh hag arverañ *rev*, *serc'h*, *serc'honi*, *orged* pe o deveradoù, sk. : Gl. “Entretenir une relation *intime*, des rapports *intimes* avec qu.”, Br. “Kaout / derc'hel darempred *rev* gant ub.” ; Gl. “Avoir un lien *intime* / une liaison avec qu.”, Br. “Endevout ul liamm *serc'hel* / a *serc'honi* ouzh ub.” ;
- ♥ tennañ korvo eus al luniadoù diwar Br. *kev-* + *entr-* bet meneget a-zioc'h, sk. : Gl. “Entretenir une relation *intime*, des rapports *intimes* avec qu.”, Br. “Derc'hel *keventrac'h* gant ub.”, “Kaout / derc'hel darempred *keventrek* gant ub.”

~ Ebarzhet e voe Gl. *intime* er brederouriezh gant Maine de Biran a rae gant ar c'herienn *sens intime* da aroueziñ naderezh e wezhioù hag e stadoù gant ar spered, anvet gantañ c'hoazh *sens interne* (troet *innerer Sinn* gant KANT), *aperception immédiate interne* — damheñvelster da Al. *Selbstbewusstsein*, Gl. *conscience de soi*, Br. *emgentsiant* (sl. KIS-469, La-10, p. 248, n. 3). Meur a wech e 'm eus bet tro da bleidiñ gant gerienn MAINE DE BIRAN ouzh e dreiñ *skiant piaouek*, *emskiant*, *skiant diabarzh*, *skiant vezon*¹. Diwar vont, notomp emañ ar *sens intime* biranek e penn kentañ ar c'herzhed etrezek an *transzendentes Ich* kantekek hag an *transzendentes Bewusstsein* huserlekek.

INTIMITE

¹ Sl. KIS-151, Gl. *sens*, *sensoriel*, *sensibilité*, *sensualité* (1974), La-07, p. 20 ; KIS-469, Gl. *perception*, *aperception*, *appréhension* (1994-1996), La-10, p. 248 ; KIS-502, Gl. *sens*, *sentir* ha deveradoù (1996), La-10, p. 407.

Arveret e vez Gl. *intimité* e domani ar vuhez nemetken, strishoc'h eo enta e steriegezh eget hini an adanv ez eo deveret anezhañ. Adkavout a reer lod eus ar c'hemeradurioù hon eus diforc'het a-zioc'h :

≈ → doare eus ar pezh a zo an donañ en hinienn : *endoniegezh, mezoniegezh, askreegezh*, h.a. ;

→ an donañ e unan : *endon, mezon, kreizon, askre*, h.a., sk. : Gl. “Dans l'*intimité* de la conscience”, Br. “En *endon* an emskiant”, “Er *mezon*”, “Er *c'hreizon*”, h.a., sk. : Gl. “[...] *Leib* correspond à tout ce qui touche à l'*intimité* corporelle”, Br. “[...] e tenn *Leib* da gement a sell ouzh *mezonded* ar c'horf” (KIS-617, La-12, pp. 316-317) ; Gl. “[...] l'individu connaît directement l'*intimité de la conscience* d'autrui”, Br. “[...] ez anavez an hinienn *mezonelezh* un hinienn all war-eeun” (id., ibid., p. 319, n. 4) ;

≈ → doare eus ar pezh a zo prevez, personel, rinek, sk. : Gl. “L'*intimité* de la prière”, Br. “*Gougelded* ar pediñ” ;

→ ar pezh a zo gougel, sk. : Gl. “Ne pas négliger l'*intimité* de ses proches”, Br. “Na wallegañ *gougelez* an nestud” ;

→ e domani ar revelezh, pezh a zo gougel, keouel, sk. : Gl. “L'amour lui-même respecte l'*intimité*”, Br. “Ar serc'h e unan a zouj ar *c'heouelez*” ;

≈

→ doare prevez eus darempredoù, erzerc'hadoù stroll, sk. : Gl. “Le mariage sera célébré dans l'*intimité*”, Br. “Lidet e vo an eured er *gougelroez*” ;

→ doare eus darempredoù ha liammoù a vignoniezh, a garantez, sk. : Gl. “Il y a entre eux une grande *intimité*”, Br. “*Nesaegzh* vras zo etrezo” ; Gl. “Leur inimitié publique se compensait par leur *intimité* privée”, Br. “Kempouezet oa o enebouriezh foran gant o *nesaouriezh* prevez”.

≈ Ster deveret : arloet e vez Gl. *intimité* ouzh ul lec'h, un annez evit merkañ ez int klet, choul, bourrus, dezho enta perzhioù ar brevezded hag ar garusted. Gant al lennegourion e lezan an emell da gavout ar c'hevatalioù brezhonek...